

1 *Syrus*

Ramiai. Reikia atvėsti. Juk ne žemės drebėjimas, ne branduolinė katastrofa ar pamišęs ginkluotas įsilaužėlis, tiesa? Ver-
tinant pagal stichinių nelaimių skalę, nėra labai blogai. *Nėra*
labai blogai. Manau, vieną dieną prisiminsiu šią akimirką,
juoksiuosi ir galvosiu: „Cha cha, kokia buvau kvaila, kad taip
jaudinausi.“

Liaukis, Pope. Nė nemėgink. Aš nesijuokiu; iš tikrųjų man
bloga. Vaikštau nieko nematydama po viešbučio pokylių salę
besidaužančia širdimi, veltui tyrinėdama raštuotą mėlyną ki-
limą, žiūrinėdama po paaukuotomis kėdėmis, rausdamasi po
išmestas servetėles, ieškodama ten, kur jo nė negalėtų būti.

Aš jį pamečiau; vienintelį pasaulyje daiktą, kurio tikrai ne-
galėjau pamesti. Pradanginau sužadėtuvių žiedą.

Pasakymas „tas žiedas ypatingas“ būtų gerokai per švel-
nus. Jį saugojo trys Tavišų šeimos kartos. Prieš pasipiršdamas
Magnusas turėjo paimti jį iš specialaus banko seifo — žiedas
puoštas nuostabiausiu smaragdu ir dviem deimantais. Ištisis
tris mėnesius saugiai jį mūvėjau kasdien, nakčiai pamaldžiai
padėdavau ant specialiai tam skirto porcelianinio padėkliuko ir
kas pusę minutės vis čiupinėdavau tikrindama, ar jis tebėra ant
piršto... O dabar, kai jo tėvai grįžta iš Jungtinių Valstijų, aš žiedą
pamečiau. *Tą pačią dieną*, kai jie grįžta.

Šiuo metu profesorius Antonis Tavišas ir profesorė Vanda
Bruk-Taviš skrenda namo po šešių mėnesių kūrybinių atostogų
Čikagoje. Įsivaizduoju juos kremtančius skrudintus riešutėlius

su medumi ir elektroninėse skaityklėse skaitančius savo mokslo darbus. Atvirai kalbant, net nežinau, kuris iš jų baisesis.

Jis. Jis toks sarkastiškas.

Ne, ji. Tie garbanoti plaukai... ir ji visą laiką klausinėja nuomonės apie feminizmą.

Gerai; jiedu abu velniškai baisūs. Negana to, jų lėktuvas nutūps maždaug po valandos; savaime suprantama, jie norės pamatyti žiedą...

Ne. Pope, nepasiduok panikai. Mąstyk pozityviai. Man reikia į viską pažvelgti kitomis akimis. Pavyzdžiui... kaip dabar elgtųsi Puaro? Jis nepuldinėtų iš kampo į kampą apsėstas panikos. Puaro išliktų ramus ir mėgintų pasinaudoti mažosiomis pilkosiomis ląstelėmis, jis prisimintų kokią nors menkutę, bet gyvybiškai svarbią smulkmeną, kuri ir taptų kertine užuomina.

Kietai užsimerkiu. Mažosios pilkosios ląstelės. Pirmyn. Pasisitenkit.

Tik, bėda, negalėčiau garantuoti, kad Puaro, prieš išnarpliodamas žmogžudystę Rytų eksprese, taip pat buvo išgėręs tris taures rožinio šampano ir stiklą mochito.

— Panele? — tarsteli žilaplaukė valytoja su dulkių siurbliu, mėgindama mane apeiti; aikteliu iš siaubo. Jau siurbia pokylių salę? O kas, jei žiedas susiurbtas?

— Atsiprašau, — čiumpu jai už mėlyno nailoninio peties. — Gal prieš siurbdama leistumėte dar penkias minutes paieškoti?

— Tebeieškote žiedo? — abejodama ji purto galvą, o pasakui pragiedrėja. — Manau, žiedą rasite namie. Turbūt jis ten visą laiką ir gulėjo!

— Gal, — prisiverčiu mandagiai palinksėti, nors norėčiau surikti: „Nesu tokia kvaiša!“

Kitame pokylių salės gale pamatau dar vieną valytoją, į juodą plastikinį šiukšlių maišą braukiančią keksiukų trupinius

ir suglamžytas popierines servetėles. Ji visai atsipūtusi. Ne jau negirdėjo, ką sakiau?

— Atsiprašau! — suklykiu bėgdama prie jos. — Jūs dar ieškote mano žiedo, taip?

— Niekur jo nemačiau, širdele.

Nė sekundės nesvarstydama moteris nubraukia į šiukšlių maišą dar vieną trupinių porciją.

— Atsargiai!

Čiumpu servetėles ir vėl ištraukiu, uoliai gnaužydama kiekvieną ir ieškodama kieto daikčiuko, nepaisydama prie rankų kimbančio sviestinio kremo.

— Mieloji, man reikia tvarkytis, — valytoja stveria man iš rankų servetėles. — Žiūrėk, ką padarei!

— Matau, matau, atsiprašau, — lenkiuosi paimti popierinių keksiukų formelių, kurias numėčiau ant grindų. — Bet jūs nesuprantat. Jei nerasiu žiedo, man — galas.

Norėčiau čiupti šiukšlių maišą ir pincetu atlikti maišo turinio teismo ekspertizę. Norėčiau visą salę aptverti plastikine juosta ir ją paskelbti nusikaltimo vieta. Žiedas turi būti čia; turi būti.

Nebent jį turi kas nors kitas. Tai vienintelė kita versija, kurios laikausi. Gal kuri nors mano draugė dabar jį mūvi, nė pati to nepastebėdama. Galbūt jis įkrito į kieno nors rankinę... o gal į kišenę... gal prikibo prie megztuko siūlų... galvoje sukasi vis menčiau tikėtinos galimybės, bet ir jų negaliu atmesti.

— Ieškojai rūbinėje?

Moteris stengiasi pro mane praeiti.

Ir rūbinėje ieškojau, aišku. Ropodama apžiūrėjau kiekvieną kabiną. Paskui apžiūrėjau visas kriaukles. Du kartus. O tada mėginau įkalbėti durininką uždaryti tualetus ir apžiūrėti visus kriauklių vamzdžius, bet tas nesutiko. Jo teigimu, viskas būtų kitaip, jei tikrai žinočiau, kad žiedą ten ir pamečiau; durininkas

neabejojo, policija jam pritartų; beje, gal būčiau tokia gera ir pasitraukčiau, nes žmonės laukia.

Policija. Che. Manau, policija su vėjeliu atvyktų tarnybiniiais automobiliais vos man paskambinus, net nelieptų pačiai užsukti į nuovadą rašyti pareiškimo. Neturiu laiko pareiškimams! Man reikia surasti žiedą!

Dar kartą nuskubu prie apskrito stalo, kur šią popietę sėdėjome, palendu po juo keturiom ir vėl braukau delnais kilimą. Kaip galėjo taip nutikti? Kaip galėjau būti tokia *kvaila*?

Mintį išigyti Marijos Kiuri labdaros organizaciją remiančius bilietėlius pakišo mano mokyklos laikų bičiulė Natalija. Ji negalėjo atvykti į oficialų mergvakarį vandens pramogų parke, todėl pasiūlė popietę prie šampano taurės. Prie stalo sėdėjome aštuonios; visos smagiai gurkšnojome šampaną ir rijome kekšius, o prieš prasidedant loterijai kažkuri pasakė: „Pope, duok mums pasimatuoti žiedą.“

Dabar net neprisimenu, kas taip pasakė. Gal Analiza? Mes su Analiza mokėmės koledže, o dabar kartu darbuojamės mankštos kabinete; Rubė irgi su mumis dirba. Rubė buvo ir arbatėlėje, tik negaliu tvirtai pasakyti, ar matavosi žiedą. Gal matavosi?

Negaliu patikėti, kokia aš niekam tikusi. Kaip galiu dėtis esanti Puaro, jei neprisimenu esminių dalykų? Tiesą sakant, atrodo, kad žiedą matavosi *visos* — Nataša, Klara ir Džeinė (senos klasės bičiulės iš Tontono laikų), Liusinda (vestuvių planuotoja, kuri turbūt taps mano drauge) ir jos asistentė Klemensė, Rubė ir Analiza (ne tik koledžo draugės ir kolegės, bet ir geriausios dvi bičiulės. Jos dar bus ir mano pamergės).

Prisipažinsiu: mėgavausi jų žavėjimusi. Vis dar negaliu patikėti, kad man priklauso toks didingas ir gražus daiktas. Tiesą sakant, vis dar *niekuo* negaliu patikėti. Aš susižadėjau! Aš, Popė Vajet. Su aukštu, gražiu universiteto dėstytoju, parašiusiu knygą

ir net pasirodžiusiu televizijoje. Vos prieš šešis mėnesius mano meilės reikalai klostėsi katastrofiškai. Ištisus metus mano padangėje nieko nevyko, nors ir labai nenorėdama, bet svarsčiau, ar nesuteikus antro šanso tam vyrui iš *match.com*, kuriam dvokė iš burnos... o dabar mano vestuvės vos už dešimties dienų! Kas rytą nubundu ir žiūriu į lygią šlakuotą miegančio Magnuso nugarą; ir pagalvoju: „Mano sužadėtinis daktaras Magnusas Tavišas, Karališkojo Londono koledžo stipendininkas*“, o tada pajuntu lengvai gnybtelinčią nuostabą — vis negaliu patikėti. Paskui atsisuku į žiedą, brangiai žvilgantį ant naktinio stalelio; ir vėl negaliu patikėti.

Ką pasakys Magnusas? Man sutraukia skrandį ir užkanda žadą. Ne. Negalvok apie tai. Pirmyn, pilkosios ląstelės. Doro-kitės.

Prisimenu, kad Klara ilgokai mūvėjo mano žiedą. Ji tikrai nenorėjo jo nusimauti. Paskui žiedą mėgino nutraukti Nataša, sakydama: „Dabar mano eilė, dabar mano eilė!“ Prisimenu, kaip surikau: „Atsargiai!“

Tai ir sakau, nebuvo *be nuovokos*. Atidžiai stebėjau žiedą, keliaujantį aplink stalą.

Bet paskui mano dėmesį išblaškė loterija — pradėjo traukti numerius, o prizai buvo fantastiški: savaitė Italijos viloje, šukuosena aukščiausios klasės salone, čekis apsipirkti prabangioje „Harvey Nichols“ parduotuvėje... Dūzgė visa pokylių salė — žmonės traukė bilietėlius, nuo pakylės buvo skelbiami skaičiai, moterys šokinėjo iš vietų rėkdamos: „Aš, aš!“

* Jis specializuojasi kultūros simbolizmo srityje. Po antro pasimatymo skubėjau perskaityti jo knygą „Simbolizmo filosofija“, o paskui mėginau dėtis ją perskaičiusi prieš šimtą metų; taip jau neva sutapo, kad skaičiau savo malonumui. (Atvirai kalbant, jis tuo nė minutėlę nepatikėjo.) Šiaip ar taip, knygą aš tikrai perskaičiau. Ir didžiausią įspūdį man paliko daugybė išnašų. Panirau į jas iki kaklo. Patogu, tiesa? Prikishi tų išnašų kur tik nori ir akimirksniu imi atrodyti protingas.

Magnusas sako, kad išnašos nėra skirtos pagrindinėms mintims reikšti, bet vis tiek gali būti įdomios. Taigi. Štai manoji išnaša apie išnašas.

Tą akimirką ir suklydau. Paširdžius sutraukiantis *jeigu būčiau* momentas... Jeigu būtų įmanoma keliauti laiku, tą minutę būčiau priėjusi prie savęs ir griežtai paliepusi: „Pope, paisyk prioritetų.“

Bet kai reikia, nesuvoki, tiesa? Toji akimirka ima ir išstinka, padarai lemiamą klaidą, ir viskas, ir dingsta bet kokia galimybė ką nors pakeisti. O tada nutiko štai kas: loterijoje Klara laimėjo bilietus į Vimblondono turnyrą. Myliu Klarą iki kaulų smegenų, bet ji visada buvo truputį kvailiukė. Ji neatsistojo ir visu balsu nesuspigo: „Aš! Valio!“, o tik kelis colius pakėlė ranką. Net ir mes, sėdinčios prie to paties staliuko, nesupratome, kad ji laimėjo.

Kai man atsivėrė akys ir supratau, kad Klara moja laimingą loterijos bilietu, nuo pakylęs pasigirdo vedėjos balsas:

— Jei nėra laimėtojo, trauksime dar kartą...

— Rėk! — kumštelėjau Klarą ir pati ėmiau mojuoti kaip pasiutusi. — Čia! Laimėtoja štai čia!

— Naujasis numeris... keturi tūkstančiai keturi šimtai trečias.

Didžiai mano nuostabai, kitame salės gale sėdėjusi tamsiaplaukė mergina ėmė šūkauti ir mosikuoti bilietu.

— Bet ji nėra laimėtoja! — piktai sušukau. — Laimėjai *tu*.

— Nesvarbu, — nuolankiai traukėsi iš kovos Klara.

— Aišku, kad svarbu! — sušukau prieš prikašdama liežuvį, ir visos bičiulės prie staliuko prapliupo juoktis.

— Eik, Pope! — sušuko Nataša. — Eik, Baltoji Ritere! Eik ir viską sutvarkyk!

— Eik, Ritere!

Senas pokštas, gimęs dar mokykloje. Po vieno nutikimo, kai surašiau peticiją dėl pagalbos žiurkėnams, visi pradėjo mane vadinti Baltąja Ritere. Arba tiesiog Ritere, kad būtų trumpiau. Mano vadinamoji atsakomoji frazė: „Aišku, kad svarbu!“*

* Tiesą sakant, aš taip niekada nesakau. Kaip ir Hamfris Bogartas niekada nėra pasakęs „Suvaidink dar, Semai“. Miestelėnų mitas...